

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 5 St. Olavs Plass
0130 Oslo

Deres ref: 16/1356

Vår ref: 16/2948

Vår dato: 07.07.2016

Høringsuttalelse – fordeling av foreldrepenger ved samlivsbrudd

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til departementets høringsbrev av 2. mai 2016 samt høringsnotat datert 26. mai 2016 om fordeling av foreldrepenger ved samlivsbrudd.

Vi ble 2. mai 2016 bedt om å kommentere utkast til høringsnotat om endringer i folketryktdloven § 14-15, som gjelder uttak av foreldrepenger når den ene forelderen er alene om omsorgen for barnet.

Vi kan ikke se at høringsnotatet av 26. mai inneholder noen endringer sammenlignet med forslaget vi tidligere har svart på. Arbeids- og velferdsdirektoratet har derfor ikke ytterligere kommentarer til høringen enn det som ble gitt i vårt brev datert 13. mai 2016 (se vedlegg).

Med vennlig hilsen

Kjersti Monland
ytelsedirektør

Magne Fladby
seksjonssjef

Vedlegg: Vedrørende utkast til høringsnotat, datert 13. mai 2016

.....
YTTELSESAVDELINGEN // ARBEIDS OG VELFERDS DIREKTORATET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 Oslo

Besøksadresse: Sannergata 2 // 0557 Oslo
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

Unntatt offentlighet
jf. offl. § 15.3.

ARKIV

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref: 16/1356

Vår ref: 16/2948-5

Vår dato: 13.05.2016

Vedrørende utkast til høringsnotat – fordeling av foreldrepenger ved samlivsbrudd

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til brev datert 2. mai 2016 med vedlagt høringsnotat av 29. april 2016 vedrørende forslag til endringer i folketrygdloven § 14-15, som gjelder uttak av foreldrepenger når en av foreldrene er alene om omsorgen for barnet. Forslaget gjelder fordeling av foreldrepenger etter et samlivsbrudd. Barne- og likestillingsdepartementet ber om kommentarer til utkastet.

Innledning

Folketrygdloven § 14-15 lyder i dag:

«Hvis en av foreldrene er alene om omsorgen, har han eller hun rett til å ta ut foreldrepenger i den gjenværende delen av stønadsperioden».

Det foreslås et nytt annet ledd til § 14-15 som skal lyde:

«Ved samlivsbrudd avtaler foreldrene hvordan de skal dele den gjenværende stønadsperioden. Dersom foreldrene ikke blir enige, og det ikke foreligger en avgjørelse om samvær fra domstolene, gjelder første ledd».

Departementet foreslår at foreldrene selv skal avtale hvordan perioden med foreldrepengene skal fordeles etter et samlivsbrudd. Forslaget skal tydeliggjøre at foreldrene har avtalefrihet, og legge til rette for god dialog mellom foreldrene vedrørende foreldrepermisjonen. Forslaget er ment å fremme likestilt foreldreskap og styrke fedres muligheter til å ta ut fedrekvoten etter et samlivsbrudd.

En avgjørelse fra domstolene som gir en av foreldrene samværsrett, skal også kunne brukes som grunnlag til å kreve uttak av foreldrepenger dersom vilkårene ellers er oppfylt.

.....
YTELSESAVDELINGEN // ARBEIDS OG VELFERDS DIREKTORATET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 Oslo

Besøksadresse: Sannergata 2 // 0557 Oslo
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

Vår vurdering

Departementets forslag slik vi vurderer det, gir i prinsippet liten endring i dagens regler og praktisering av disse.

Etter dagens regler er det blant annet et vilkår for uttak av foreldrepenger at

- mottakeren har omsorg for barnet, jf. § 14-10 fjerde ledd første setning
- mottakeren ikke er i arbeid, jf. § 14-19 femte ledd, med unntak av gradert uttak i kombinasjon med arbeid, jf. § 14-16.

Slik § 14-15 lyder i dag vil mor, dersom hun er eller blir alene om omsorgen for barnet, ha rett til hele stønadperioden, også fedrekvoten. I de tilfellene begge foreldrene ønsker at faren likevel skal kunne ta ut fedrekvoten eller foreldrepenger (fellesperioden), kan foreldrene også etter dagens regelverk fritt avtale dette under forutsetning av at vilkårene for øvrig er oppfylt. Det er en forutsetning at faren har omsorgen for barnet i den aktuelle perioden.

Dersom far ønsker å ta ut foreldrepenger som ikke er fedrekvote, må mor oppfylle aktivitetskravet, jf. § 14-13. Hvis mor ikke oppfylder aktivitetskravet, vil heller ikke en dom om samværsrett kunne gi far rett til å ta ut foreldrepenger som ikke er fedrekvote.

Når far kan dokumentere at han har eller skal ha omsorgen for barnet, kan han ha rett til å ta ut foreldrepenger. Dette gjelder uavhengig av om det foreligger en avgjørelse om samværsrett fra domstolen, så lenge de øvrige vilkårene er oppfylt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet legger til grunn at NAV i alle saker skal ta utgangspunkt i den søknaden mor leverer NAV, basert på en avtale mellom foreldrene om uttak og fordeling av perioden for foreldrepenger. NAV skal ikke innhente eller vurdere innholdet i domsavsigelser om samvær eller generelle samværsavtaler mellom foreldrene. Det er i alle tilfeller den faktiske omsorg for barnet som utløser retten til uttak av foreldrepenger.

Gitt departementets forslag vil det være nødvendig å få avklart hvor langt NAV skal gå i sin utrednings- og informasjonsplikt, når for eksempel en mor er eller blir alene om omsorgen for barnet og far ikke har satt fram krav om foreldrepenger.

Det må også avklares om NAV ved krav om foreldrepenger fra en mor som er alene om omsorgen kan tilstå mor hele stønadperioden, eller må en avvente en eventuell søknad fra far. I dag avventer man i disse tilfellene fars eventuelle søknad. En regel-/praksisendring i denne retning vil medføre merarbeid for forvaltningen.

Som departementet er kjent med er NAV i gang med å utvikle en ny vedtaksløsning for foreldrepenger, der målet er størst mulig grad av automatisering av regelverket og effektivisering av prosesser. Eventuelle regelverksendringer bør så langt det er mulig imøtekomme dette målbildet.

.....
YTTELSESAVDELINGEN // ARBEIDS OG VELFERDSDireKTORATET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 Oslo

Besøksadresse: Sannerogata 2 // 0557 Oslo
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

Vårt forslag

Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at departementets forslag til lovtekst er lite effektiviserende. I følge formuleringen legges det opp til at en domsavsigelse om samvær skal legges til grunn for å fordele den gjenværende delen av stønadsperioden. Dette mener vi er uheldig, se vår vurdering ovenfor.

Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at det bør framkomme i § 14-15 at loven også gjelder dersom en av foreldrene blir alene om omsorgen underveis i stønadsperioden, og at avtalefriheten mellom foreldrene ved aleneomsorg framkommer tydelig i loven. Dette mener vi er i samsvar med departementets hovedintensjon med lovforslaget.

På bakgrunn av dette foreslår vi følgende lovtekst i § 14-15

«Hvis en av foreldrene er eller blir alene om omsorgen, kan han eller hun ta ut foreldrepenger i den gjenværende delen av stønadsperioden, eller foreldrene kan avtale fordeling av stønadsperioden etter reglene i dette kapittelet».

Dersom det er spørsmål knyttet til våre tilbakemeldinger eller behov for ytterligere avklaringer diskuterer vi gjerne saken videre med departementet.

Med vennlig hilsen

Kjersti Monland
ytelsesdirektør

Magne Fladby
seksjonssjef

.....
YTTELSESAVDELINGEN // ARBEIDS OG VELFERDSDIREKTORATET

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 Oslo

Besøksadresse: Sannerogata 2 // 0557 Oslo

Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

